

WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY KLASA VII SZKOŁY PODSTAWOWEJ

Wymagania na ocenę śródroczną obejmują działy:

- Europa i ziemie polskie po Kongresie Wiedeńskim,
- Świat w 2 połowie XIX w,
- I wojna światowa.

Wymagania na ocenę roczną obejmują działy:

- Świat w dwudziestoleciu międzywojennym,
- Rzeczpospolita – formowanie państwa,
- Rzeczpospolita – sukcesy i niepowodzenia,
- Ku wojnie.

TEMAT LEKCJI	WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY				
	ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
1. Europa po kongresie wiedeńskim	<p>Uczeń zna: – daty: 1814–1815, 1815 – postanowienia polityczne kongresu wiedeńskiego</p> <p>Uczeń rozumie: – pojęcia: „stary ład”, legitymizm, równowaga sił</p> <p>Uczeń potrafi: – wymienić państwa, które miały decydujący głos podczas kongresu wiedeńskiego</p>	<p>Uczeń zna: – postanowienia terytorialne kongresu wiedeńskiego</p> <p>Uczeń rozumie: – pojęcia: naród, ruchy narodowe – przyczyny zwołania kongresu wiedeńskiego</p> <p>Uczeń potrafi: – wskazać na mapie obszary, których dotyczyły decyzje terytorialne kongresu wiedeńskiego</p>	<p>Uczeń zna: – datę: 1830 – miejsca głównych wystąpień przeciw porządkowi wiedeńskiemu (do 1830)</p> <p>Uczeń rozumie: – przyczyny powstania i cele Świętego Przymierza – przyczyny wybuchu rewolucji lipcowej</p> <p>Uczeń potrafi: – wskazać na mapie miejsca głównych wystąpień przeciwko porządkowi wiedeńskiemu (do 1830) – przedstawić sytuację panującą w Europie po kongresie wiedeńskim – opisać przebieg rewolucji</p>	<p>Uczeń zna: – postać: Klemensa von Metternicha</p> <p>Uczeń rozumie: – pojęcie: konserwatyzm – cele istnienia tajnych związków</p> <p>Uczeń potrafi: – przedstawić okoliczności rozwoju ruchów narodowych w Europie w I połowie XIX w. – scharakteryzować poglądy XIX-wiecznych konserwatystów</p>	<p>Uczeń potrafi: – omówić działalność państw europejskich zmierzającą do uniemożliwienia wybuchu rewolucji w Europie</p>

			lipcowej		
3. Rewolucja przemysłowa	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - postać: Jamesa Watta, - okres trwania rewolucji przemysłowej w Anglii (Wielkiej Brytanii) oraz w innych krajach europejskich i Stanach Zjednoczonych <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcia: rewolucja przemysłowa, kolonia, rewolucja agrarna, maszyna parowa <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnić, dlaczego Anglię nazywano „warsztatem świata” - wyjaśnić, czym była maszyna parowa 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - datę: 1782 <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcia: klasa społeczna (klasa wyższa, klasa średnia, klasa robotnicza) - przyczyny rewolucji przemysłowej <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienić czynniki, które zadecydowały o przewadze gospodarczej Anglii w okresie rewolucji przemysłowej - wymienić sposoby zastosowania maszyny parowej w przemyśle i transporcie 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - daty: 1807, 1825 - postacie: George’a Stephensona, Roberta Fultona <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcia: płodozmian, związki zawodowe - wpływ rewolucji przemysłowej na przemiany społeczne <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opisać zmiany w strukturze społecznej, jakie dokonały się pod wpływem rewolucji przemysłowej 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - znaczenie maszyny parowej dla rozwoju różnych gałęzi przemysłu <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ocenić skutki rewolucji przemysłowej w zakresie przemian ekonomicznych i środowiskowych - opisać warunki życia klasy robotniczej - ocenić skutki rewolucji przemysłowej w zakresie przemian społecznych 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dostrzec związek między sytuacją klasy robotniczej a groźbą rewolucji w Europie
4. Ziemie polskie po kongresie wiedeńskim	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - datę: 1815 - postacie: Aleksandra I, Adama Czartoryskiego, Fryderyka Chopina, Adama Mickiewicza <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcie: germanizacja <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienić decyzje kongresu wiedeńskiego w sprawie polskiej - wskazać na mapie podział ziem polskich dokonany podczas kongresu wiedeńskiego 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcia: ziemie zabrane, autonomia <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wskazać największe wady konstytucji Królestwa Polskiego - przedstawić dokonania Królestwa w zakresie gospodarki i edukacji - przedstawić dokonania Królestwa w dziedzinie kultury 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - daty: 1819, 1820 - postać: Ksawerego Druckiego-Lubeckiego <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcia: ziemianie, inteligencja - zasady ustrojowe Królestwa Polskiego (Kongresowego) <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - omówić założenia konstytucji Królestwa Polskiego 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sformułować przyczyny stosunku cara Aleksandra I do Polaków po klęsce Napoleona - scharakteryzować zmiany sytuacji politycznej Królestwa do 1825 r. - omówić działalność księcia Ksawerego Druckiego-Lubeckiego - omówić organizację ziem polskich pod panowaniem Prus i Austrii - opisać funkcjonowanie Rzeczypospolitej Krakowskiej 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opisać położenie Polaków na terenach zaboru pruskiego (i Prus) oraz austriackiego - dostrzec różnicę w położeniu Polaków mieszkających pod zaborami oraz na terenie Rzeczypospolitej Krakowskiej
5. Powstanie listopadowe	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - daty: 29 XI 1830 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - daty: 1831, 1832 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - postacie: Józefa 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wpływ postawy części 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przedstawić skutki klęski

	<p>– postacie: wielkiego księcia Konstantego, Piotra Wysockiego, cara Mikołaja I</p> <p>– cele walk powstańców</p> <p>Uczeń rozumie:</p> <p>– pojęcia: sprzysiężenie podchorążych, noc listopadowa</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <p>– przedstawić okoliczności wybuchu powstania listopadowego</p>	<p>Uczeń rozumie:</p> <p>– pojęcie: Statut organiczny</p> <p>– przyczyny niezadowolenia Polaków z sytuacji panującej w Królestwie Polskim</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <p>– omówić przebieg nocy listopadowej</p> <p>– wskazać na mapie miejsca głównych bitew powstania</p>	<p>Chłopickiego, Jana Skrzyneckiego</p> <p>Uczeń rozumie:</p> <p>– pojęcia: dyktator, Cytadela</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <p>– omówić najważniejsze wydarzenia powstania listopadowego</p>	<p>przywódców powstania na przebieg i rezultat walk</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <p>– scharakteryzować stosunek różnych grup społeczeństwa polskiego do powstania</p>	<p>powstania listopadowego w wymiarze politycznym, gospodarczym i społecznym</p>
6. Wielka Emigracja	<p>Uczeń zna:</p> <p>– postacie: Adama Czartoryskiego, Adama Mickiewicza, Juliusza Słowackiego, Zygmunta Krasińskiego, Fryderyka Chopina</p> <p>Uczeń rozumie:</p> <p>– pojęcie: Wielka Emigracja</p> <p>– przyczyny popularności idei mesjanizmu w społeczeństwie polskim.</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <p>– wskazać na mapie miejsca głównych skupisk polskich emigrantów politycznych po powstaniu listopadowym</p>	<p>Uczeń rozumie:</p> <p>– pojęcia: wieszcz narodowy, epepeja narodowa, polski mesjanizm</p> <p>– rolę Wielkiej Emigracji jako przywódców politycznych narodu polskiego po klęsce powstania listopadowego</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <p>– przedstawić sytuację uczestników powstania listopadowego po zakończeniu walk z Rosją</p> <p>– wyjaśnić przyczyny sporów między stronnictwami politycznymi Wielkiej Emigracji</p>	<p>Uczeń rozumie:</p> <p>– pojęcie: amnestia</p> <p>– związki między sytuacją ziem polskich pod zaborami a tematyką literatury polskiej w I połowie XIX w.</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <p>– opisać okoliczności narodzin Wielkiej Emigracji</p>	<p>Uczeń potrafi:</p> <p>– przedstawić dokonania polskich wieszczów narodowych</p>	<p>Uczeń potrafi:</p> <p>– przedstawić życie i działalność Fryderyka Chopina</p>
7. Powstanie krakowskie i Wiosna Ludów		<p>Uczeń rozumie:</p> <p>– cele polityki zaborców: rosyjskiego, pruskiego i austriackiego wobec</p>	<p>Uczeń potrafi:</p> <p>– omówić sytuację w Królestwie Polskim i na ziemiach zabranych po</p>	<p>Uczeń potrafi:</p> <p>– omówić sytuację w zaborze pruskim po upadku powstania</p>	

		społeczeństwa polskiego po upadku powstania listopadowego	upadku powstania listopadowego	listopadowego	
8. Powstanie styczniowe	<p>Uczeń zna: – daty: 22/23 I 1863, 1863–1864, III 1864 – postać: Romualda Traugutta</p> <p>Uczeń rozumie: – pojęcie: branka</p> <p>Uczeń potrafi: – przedstawić okoliczności wybuchu powstania styczniowego – wskazać na mapie miejsca głównych manifestacji patriotycznych w Królestwie oraz zasięg powstania styczniowego</p>	<p>Uczeń zna: – postać: cara Aleksandra II – cele polityczne stronnictw „białych” i „czerwonych”</p> <p>Uczeń rozumie: – pojęcia: Rząd Narodowy, tajne państwo, uwłaszczenie – z czego wynikał bierny stosunek chłopów do powstania</p> <p>Uczeń potrafi: – wymienić bezpośrednie skutki klęski powstania styczniowego</p>	<p>Uczeń zna: – daty: 1861–1862 – postać: Aleksandra Wielopolskiego</p> <p>Uczeń rozumie: – pojęcie: dekret o uwłaszczeniu – złożoność przyczyn wybuchu powstania styczniowego</p> <p>Uczeń potrafi: – omówić sytuację w Królestwie Polskim przed wybuchem powstania styczniowego – wyjaśnić, w jaki sposób funkcjonowało tajne państwo</p>	<p>Uczeń zna: – daty: 1853–1856</p> <p>Uczeń potrafi: – opisać przebieg powstania z uwzględnieniem specyfiki działań zbrojnych – przedstawić problem chłopski w czasie powstania i sposoby jego rozwiązania</p>	<p>Uczeń potrafi: – wskazać różnice między reformami uwłaszczeniowymi przeprowadzonymi w zaborach pruskim, austriackim i rosyjskim</p>
9. Zaborcy wobec ziem dawnej Rzeczypospolitej	<p>Uczeń zna: – daty: 1864 – ok. 1890 – cele polityki zaborców w stosunku do społeczeństwa polskiego, – metody walki Polaków z rusyfikacją i germanizacją</p> <p>Uczeń rozumie: – pojęcie: rusyfikacja</p>	<p>Uczeń zna: – daty: 1901–1902 – postać: Michała Drzymały – przedstawicieli polskiego pozytywizmu – główne założenia programowe polskiego pozytywizmu</p> <p>Uczeń rozumie: – pojęcia: pozytywizm, praca organiczna, praca u podstaw, ruch spółdzielczy, trójlojalizm</p> <p>Uczeń potrafi: – wskazać przejawy autonomii galicyjskiej</p>	<p>Uczeń zna: – daty: 1871–1878, 1885, 1886 – postać: Ottona von Bismarcka</p> <p>Uczeń rozumie: – pojęcia: Kulturkampf, rugi pruskie, Komisja Kolonizacyjna</p> <p>Uczeń potrafi: – omówić sytuację w Królestwie Polskim po klęsce powstania styczniowego – scharakteryzować program polskiego</p>	<p>Uczeń rozumie: – zależność postaw społeczeństwa polskiego wobec zaborców od polityki prowadzonej przez dane państwo zaborcze</p> <p>Uczeń potrafi: – opisać politykę władz zaborczych wobec społeczeństwa polskiego w zaborze rosyjskim i pruskim – omówić reakcję Polaków na działania władz Rosji i Prus</p>	<p>Uczeń rozumie: – wyjaśnić okoliczności przyznania autonomii Polakom w zaborze austriackim</p>

			pozytywizmu		
10. Zjednoczenie Włoch i Niemiec	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - daty: 1861, 1871 - postaci: Camilla Cavoura, Giuseppe Garibaldiego, Ottona von Bismarcka <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcia: zjednoczenie oddolne, zjednoczenie odgórne - dlaczego Włosi dążyli do zjednoczenia <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wskazać na mapie zjednoczone Królestwo Włoch i obszar Cesarstwa Niemieckiego - wymienić skutki zjednoczenia Włoch i Niemiec dla kontynentu europejskiego 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - daty: 1859, 1860, 1864, 1866, 1870, 1870-1871 <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcie: wyprawa tysięcy <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wskazać na mapie główne państwa istniejące na Półwyspie Apenińskim przed zjednoczeniem Włoch - lokalizować na mapie najważniejsze miejsca i obszary związane z kolejnymi etapami zjednoczenia Włoch i Niemiec 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - daty: 1862, 1867 - postaci: Napoleona III, Wilhelma I <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcia: „czerwone koszule”, Związek Północnoniemiecki <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przedstawić i omówić sytuację polityczną Włoch i Niemiec po kongresie wiedeńskim 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rolę Camilla Cavoura i Giuseppe Garibaldiego w procesie zjednoczenia Włoch i Ottona von Bismarcka w procesie zjednoczenia Niemiec <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - omówić cele i etapy zjednoczenia Włoch i Niemiec 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dostrzec podobieństwa i różnice w procesie zjednoczenia Włoch i Niemiec
11. Wojna secesyjna	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - daty: 1861-1865 - postać: Abrahama Lincolna <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcia: rasizm, secesja, Unia, Konfederacja, wojna secesyjna - przyczyny istnienia niewolnictwa w południowych stanach USA <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienić najważniejsze różnice między Północą 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - daty: 1860, 1861 - postać: Roberta Lee <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcia: federacja, abolicjonizm - związek między wydaniem proklamacji znoszącej niewolnictwo a przebiegiem działań zbrojnych <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przedstawić okoliczności, w których doszło do secesji 11 stanów Południa 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - datę: 1865 <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcia: jankes <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - omówić sytuację niewolników w USA - porównać stosunek sił Unii i Konfederacji 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - postać: Williama Shermana <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcia: Ku Klux Klan, segregacja rasowa <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opisać skutki wojny secesyjnej - omówić cele Ku Klux Klanu 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przedstawić sytuację czarnoskórych mieszkańców USA po wojnie

	a Południem Stanów Zjednoczonych – wymienić przyczyny wojny secesyjnej	– wskazać na mapie najważniejsze miejsca związane z przebiegiem wojny secesyjnej			
12. Kolonializm w XIX wieku	<p>Uczeń zna: – ramy chronologiczne kolonializmu i imperializmu</p> <p>Uczeń rozumie: – pojęcia: kolonia, kolonializm, imperializm, rasizm</p> <p>Uczeń potrafi: – wymienić główne mocarstwa kolonialne – wymienić czynniki, które umożliwiły państwom europejskim podporządkowanie sobie w XIX w. większości świata – wymienić skutki XIX-wiecznego imperializmu</p>	<p>Uczeń zna: – metody wykorzystywane przez państwa kolonialne w celu podporządkowania sobie kolonizowanych terenów</p> <p>Uczeń rozumie: – pojęcie: polityka „pośredniego panowania”</p> <p>Uczeń potrafi: – wskazać cechy charakterystyczne kolonializmu od XV do XVIII w. – wyjaśnić przyczyny i sytuować w przestrzeni kierunki oraz zasięg ekspansji kolonialnej państw europejskich w XIX w.</p>	<p>Uczeń zna: – postać: Cecila Rhodes’a</p> <p>Uczeń rozumie: – pojęcia: gubernator, <i>sati</i></p> <p>Uczeń potrafi: – opisać różne formy oporu wobec kolonizatorów i wyjaśnić przyczyny niepowodzeń tych działań – przedstawić następstwa polityczne i kulturowe ekspansji kolonialnej – wskazać na mapie tereny skolonizowane przez główne państwa europejskie</p>	<p>Uczeń zna: – daty: 1881–1889</p> <p>Uczeń rozumie: – pojęcie: powstanie Mahdiego</p> <p>Uczeń potrafi: – przedstawić politykę imperialną Wielkiej Brytanii – omówić i ocenić skutki polityki kolonialnej prowadzonej przez państwa europejskie</p>	<p>Uczeń zna: – ramy chronologiczne wojen opiumowych – przyczyny wojen opiumowych</p> <p>Uczeń rozumie: – pojęcia: opium, wojny opiumowe</p> <p>Uczeń potrafi: – omówić przebieg wojen opiumowych</p>
13. Nowe idee w Europie	<p>Uczeń zna: – postacie: Karola Marksa, Marii Skłodowskiej-Curie</p> <p>Uczeń rozumie: – pojęcia: socjalizm, komunizm, marksizm, walka klas, proletariąt, rewolucja socjalistyczna, powszechne prawo wyborcze, kultura masowa</p> <p>Uczeń potrafi: – wymienić główne</p>	<p>Uczeń rozumie: – pojęcia: nadprodukcja, kryzys gospodarczy, strajk, partia polityczna, feminizm, sufrażystki</p> <p>Uczeń potrafi: – wskazać najważniejsze błędy w poglądach wyrażanych przez Karola Marksa – wymienić cele, do których dążyli robotnicy, i stosowane przez nich metody walki</p>	<p>Uczeń rozumie: – pojęcie: związek zawodowy – wpływ przemian gospodarczych na kształtowanie się socjalizmu i komunizmu</p> <p>Uczeń potrafi: – opisać funkcjonowanie gospodarek uprzemysłowionych krajów Europy – przedstawić poglądy Karola Marksa – przedstawić nowe</p>	<p>Uczeń rozumie: – pojęcia: koncern, monopol, socjaldemokracja, ateizm, partia robotnicza</p> <p>Uczeń potrafi: – przedstawić sytuację robotników do lat 80. XIX w. – omówić zmiany w położeniu robotników w XIX w., – omówić sytuację kobiet w I połowie XIX w. – omówić metody i efekty</p>	<p>Uczeń rozumie: – dlaczego okres między latami 70. XIX w. a 1914 r. był nazywany piękną epoką</p> <p>Uczeń potrafi: – dostrzec wpływ ideologii socjalistycznej na kształtowanie się świadomości społecznej i politycznej robotników – scharakteryzować przyczyny i następstwa procesu demokratyzacji życia politycznego</p>

	założenia idei socjalizmu i komunizmu – wyjaśnić, w jaki sposób kobiety w XIX w. walczyły o prawa wyborcze		zjawiska kulturowe, w tym narodziny kultury masowej i przemiany obyczajowe	walki kobiet o zrównanie w prawach z mężczyznami	
14. Pierwsze polskie partie polityczne	Uczeń zna: – postacie: Romana Dmowskiego, Józefa Piłsudskiego – główne cele narodowej demokracji – założenia programowe Polskiej Partii Socjalistycznej, Socjaldemokracji Królestwa Polskiego i Litwy oraz Polskiego Stronnictwa Ludowego Uczeń potrafi: – przedstawić główne nurty życia politycznego pod zaborami na przełomie XIX i XX w.	Uczeń zna: – postacie: Stanisława Wojciechowskiego, Wincentego Witosa – okres narodzin ruchu narodowego na ziemiach polskich Uczeń rozumie: – pojęcia: świadomość narodowa, nacjonalizm, endecja, realizm polityczny Uczeń potrafi: – wyjaśnić, w jaki sposób narodowcy realizowali ideę realizmu politycznego	Uczeń zna: – daty: 1893, 1895, 1897, 1900, 1903 Uczeń rozumie: – pojęcia: antysemityzm, egoizm narodowy Uczeń potrafi: – opisać zmiany w sposobie rozumienia narodu w okresie rewolucji francuskiej i wojen napoleońskich – scharakteryzować program polityczny Narodowej Demokracji	Uczeń zna: – postacie: Róży Luksemburg, Feliksa Dzierżyńskiego Uczeń potrafi: – scharakteryzować strukturę narodową ziem polskich w II połowie XIX w. – opisać formowanie się ruchu socjalistycznego i ludowego na ziemiach polskich – opisać działalność Polskiego Stronnictwa Ludowego	Uczeń rozumie: – wpływ idei nacjonalizmu i socjalizmu na kształtowanie się polskiego ruchu politycznego Uczeń potrafi: – dostrzec różnice między programami różnych partii socjalistycznych
15. Ostatnie lata pod zaborami	Uczeń zna: – daty: 22 I 1905, 1905–1907 – przyczyny rewolucji 1905 roku w Rosji i w Królestwie Polskim Uczeń rozumie: – pojęcie: „krwawa niedziela” Uczeń potrafi: – wymienić skutki rewolucji 1905 roku na ziemiach polskich	Uczeń zna: – postulaty Polskiej Partii Socjalistycznej Uczeń potrafi: – wymienić osiągnięcia Polaków w pierwszym okresie rewolucji	Uczeń zna: – daty: 1904–1905 Uczeń rozumie: – pojęcie: bojówka – podłoże i charakter konfliktu między endecją a PPS Uczeń potrafi: – wyjaśnić okoliczności i charakter konfliktu między przedstawicielami Narodowej Demokracji a Polskiej Partii Socjalistycznej	Uczeń potrafi: – omówić przebieg rewolucji 1905 roku na ziemiach polskich – wskazać okoliczności, które doprowadziły do porażki rewolucji 1905 roku – wskazać mocne i słabe strony rewolucji 1905 roku na ziemiach polskich	Uczeń potrafi: – przedstawić i ocenić dokonania Polaków w ostatnich latach zaborów
16. Od „zbrojnego pokoju” do I wojny	Uczeń zna: – daty: 28 VI 1914, 28 VII	Uczeń zna: – daty: 1882, 1907, 1914	Uczeń rozumie: – pojęcia: państwo	Uczeń rozumie: – pojęcia: wywiad,	Uczeń rozumie: – w jaki sposób propaganda

światowej	<p>1914</p> <p>– postać: arcyksięcia Franciszka Ferdynanda</p> <p>Uczeń rozumie:</p> <p>– pojęcia: trójprzymierze (państwa centralne), trójporozumienie (ententa)</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <p>– wskazać na mapie państwa należące do wrogich bloków polityczno-militarnych i ich sojuszników</p>	<p>Uczeń rozumie:</p> <p>– pojęcia: wojna błyskawiczna, wojna manewrowa, wojna pozycyjna</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <p>– wymienić główne przyczyny narastania konfliktów między państwami europejskimi na przełomie XIX i XX w.</p>	<p>militarystyczne, kocioł bałkański, wyścig zbrojeń, „zbrojny pokój”, plan Schlieffena</p> <p>– znaczenie określenia: „wrzenie w bałkańskim kotle”</p> <p>– przyczyny niepowodzenia planu Schlieffena</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <p>– wyjaśnić przyczyny i wskazać obszary rywalizacji między państwami europejskimi</p> <p>– opisać sytuację panującą na Bałkanach</p> <p>– przedstawić okoliczności, w jakich doszło do wybuchu I wojny światowej</p> <p>– scharakteryzować specyfikę działań wojennych</p>	<p>ultimatum, propaganda, Prusy Wschodnie</p> <p>– złożoność przyczyn, które doprowadziły do wybuchu I wojny światowej</p> <p>– z czego wynikał entuzjazm ludności państw europejskich na wieść o wybuchu wojny</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <p>– opisać przygotowania państw europejskich do wybuchu wojny</p> <p>– opisać postawy społeczeństw państw europejskich wobec wybuchu wojny</p> <p>– opisać przebieg działań zbrojnych w 1914 r.</p>	<p>kształtowała opinię społeczeństw oraz wizerunek wroga</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <p>– dostrzec elementy propagandowe w sposobie przedstawiania przeciwnika podczas I wojny światowej</p> <p>– dostrzec złożoność problemu związanego z odpowiedzialnością państw europejskich za wybuch I wojny światowej</p>
17. Dwie rewolucje w Rosji	<p>Uczeń zna:</p> <p>– daty: 3 III 1917, 6/7 XI 1917</p> <p>– postać: Włodzimierza Lenina</p> <p>Uczeń rozumie:</p> <p>– pojęcia: rewolucja lutowa, bolszewicy, rewolucja październikowa, Rosja Radziecka</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <p>– wymienić główne wydarzenia związane z przebiegiem działań zbrojnych na froncie wschodnim</p>	<p>Uczeń zna:</p> <p>– daty: XI 1917 – III 1918, III 1918</p> <p>– główne założenia programu politycznego Rządu Tymczasowego i bolszewików</p> <p>– postanowienia dekretów o pokoju i o ziemi oraz pokoju brzeskiego</p> <p>Uczeń rozumie:</p> <p>– pojęcia: Rząd Tymczasowy, rady delegatów robotniczych i żołnierskich, dwuwładza, pokój brzeski</p> <p>Uczeń potrafi:</p>	<p>Uczeń zna:</p> <p>– daty: 1914, 1915, 1916</p> <p>Uczeń rozumie:</p> <p>– pojęcia: Duma, ofensywa Brusilowa, zamach stanu, aneksja</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <p>– wyjaśnić polityczne i społeczno-gospodarcze przyczyny wybuchu rewolucji w Rosji</p> <p>– opisać przebieg rewolucji lutowej i październikowej</p> <p>– scharakteryzować okres dwuwładzy w Rosji</p> <p>– opisać bezpośrednie następstwa rewolucji</p>	<p>Uczeń potrafi:</p> <p>– opisać sytuację polityczną i gospodarczą Rosji na początku XX w.</p> <p>– opisać działalność Włodzimierza Lenina</p> <p>– wyjaśnić powody wzrostu poparcia dla bolszewików w społeczeństwie rosyjskim</p> <p>– omówić politykę wewnętrzną i zewnętrzną bolszewików po przejściu władzy w Rosji</p>	<p>Uczeń rozumie:</p> <p>– rolę propagandy jako środka umożliwiającego zdobycie władzy</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <p>– dostrzec wpływ jednostki na losy państw i społeczeństw na przykładzie działalności Włodzimierza Lenina</p>

		– wskazać na mapie linie frontu wschodniego w poszczególnych latach konfliktu	październikowej		
18. Klęska państw centralnych	<p>Uczeń zna: – daty: II 1917, IV 1917, 11 XI 1918 – okoliczności przystąpienia USA do wojny</p> <p>Uczeń rozumie: – pojęcie: nieograniczona wojna podwodna</p> <p>Uczeń potrafi: – wyjaśnić, co chcieli osiągnąć Niemcy, ogłaszając nieograniczoną wojnę podwodną</p>	<p>Uczeń zna: – rodzaje broni zastosowane podczas walk na frontach I wojny światowej</p> <p>Uczeń rozumie: – wpływ przystąpienia USA do wojny na przebieg konfliktu</p> <p>Uczeń potrafi: – wskazać na mapie najważniejsze wydarzenia na froncie zachodnim – wymienić państwa, które powstały na gruzach Austro-Węgier</p>	<p>Uczeń zna: – daty: 1916, 1918, 1918–1919</p> <p>Uczeń rozumie: – pojęcia: alianci, dzika demobilizacja, pandemia</p> <p>Uczeń potrafi: – opisać przebieg działań zbrojnych na froncie zachodnim w 1916 r. – opisać stosunek Amerykanów do toczącej się w Europie wojny – omówić sytuację panującą na froncie zachodnim w 1918 r.</p>	<p>Uczeń potrafi: – dostrzec konsekwencje wojny wynikające z typu prowadzonych działań zbrojnych – opisać okoliczności zakończenia I wojny światowej – opisać proces rozpadu Austro-Węgier w ostatnim etapie wojny – opisać kulturowe i cywilizacyjne skutki I wojny światowej</p>	<p>Uczeń potrafi: – dostrzec wpływ nowych rodzajów broni na przebieg działań wojennych – przedstawić polityczny, kulturowy i cywilizacyjny obraz Europy po zakończeniu konfliktu</p>
19. O wolną Polskę	<p>Uczeń zna: – datę: 5 XI 1916 – postać: Józefa Hallera</p> <p>Uczeń rozumie: – pojęcia: Pierwsza Kompania Kadrowa, Legiony Polskie</p>	<p>Uczeń zna: – daty: VIII 1914, 6 VIII 1914, I 1918, VI 1918 – postać: Woodrowa Wilsona – treść odezwy wydanych przez dowództwa wojsk państw zaborczych – treści dotyczące sprawy polskiej w orędziu Wilsona i deklaracji wersalskiej</p> <p>Uczeń rozumie: – pojęcia: kryzys przysięgowy, deklaracja wersalska</p> <p>Uczeń potrafi: – przedstawić polski czyn zbrojny podczas I wojny</p>	<p>Uczeń zna: – daty: 1915, VI 1917, 1917</p> <p>Uczeń rozumie: – pojęcia: błękitna armia, Komitet Narodowy Polski, Rada Regencyjna – znaczenie orędzia Wilsona i deklaracji wersalskiej dla sprawy polskiej</p> <p>Uczeń potrafi: – wyjaśnić i opisać międzynarodowe uwarunkowania sprawy polskiej – wyjaśnić przyczyny i przebieg kryzysu przysięgowego</p>	<p>Uczeń rozumie: – pojęcie: Legion Puławski</p> <p>Uczeń potrafi: – scharakteryzować stosunek państw zaborczych do sprawy polskiej na początku i w czasie I wojny światowej – opisać zmiany stanowiska państw centralnych oraz Rosji i pozostałych państw ententy w stosunku do sprawy polskiej na przełomie 1916 i 1917 r.</p>	<p>Uczeń potrafi: – ocenić wysiłek zbrojny Polaków – opisać działalność polityków Narodowej Demokracji we Francji</p>

		światowej	– omówić sytuację Polaków pod koniec 1917 r.		
20. Europa i Ameryka po I wojnie światowej	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – daty: I 1918, VI 1919 – postanowienia traktatu wersalskiego w sprawie Niemiec <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcia: „wielka trójka”, traktat wersalski, ład wersalski, wielki kryzys <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnić, do czego dążyły zwycięskie mocarstwa po zakończeniu I wojny światowej – wyjaśnić, czym był ład wersalski – wskazać na mapie nowe państwa powstałe po I wojnie światowej – wymienić najważniejsze przejawy i skutki wielkiego kryzysu 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – datę: 1929 – postać: Davida Lloyd George’a – przyczyny wielkiego kryzysu gospodarczego <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcia: obszar zdemilitaryzowany, izolacjonizm, zasada samostanowienia narodów <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wymienić najważniejsze powody krytyki ładu wersalskiego – wskazać na mapie państwa krytykujące ład wersalski 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – datę: 1933 <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcia: kontrybucja, krach – dlaczego ład wersalski był poddawany krytyce <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnić, jak zmieniał się stosunek Amerykanów do spraw europejskich – omówić sytuację gospodarczą Europy i USA po zakończeniu I wojny światowej 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – dlaczego między zwycięskimi państwami istniała sprzeczność interesów <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – opisać okoliczności wielkiego kryzysu 	
21. Nazizm w Niemczech	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – daty: 1919–1933, 1933–1945 – postać: Adolfa Hitlera – główne założenia ideologii narodowego socjalizmu <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Republika Weimarska, narodowy socjalizm (nazizm), obóz koncentracyjny, Trzecia 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – datę: 1918 – główne cechy państwa totalitarnego <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcia: NSDAP, państwo totalitarne (totalitaryzm), militarizm, antysemityzm – związek między sytuacją gospodarczą a radykalizacją społeczeństwa niemieckiego 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – daty: 1919, 1923, 1928, 1929, 1933, 1934, 1938 <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcia: <i>Mein Kampf</i>, ustawy norymberskie, noc kryształowa <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – opisać okoliczności powstania Republiki Weimarskiej 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcia: hiperinflacja, pucz, gestapo, SA, SS <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – omówić sytuację Niemiec po I wojnie światowej – scharakteryzować sytuację gospodarczą Republiki Weimarskiej – przedstawić okoliczności i skutki 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zinterpretować i ocenić ideologię narodowego socjalizmu (nazizmu)

	<p>Rzesza, Führer</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dostrzec zagrożenia dla demokracji na przykładzie sposobu przejęcia władzy przez Hitlera w Niemczech 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dostrzec przyczyny wzrostu popularności Hitlera w społeczeństwie niemieckim 	<ul style="list-style-type: none"> - omówić drogę Hitlera do władzy - wskazać cechy niemieckiego państwa totalitarnego - scharakteryzować politykę nazistów wobec Żydów 	<p>puczu monachijskiego</p> <ul style="list-style-type: none"> - omówić założenia polityki Trzeciej Rzeszy i ich realizację 	
22. Komunizm w ZSRR	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - daty: 1917-1922 - postać: Józefa Stalina <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcia: Armia Czerwona, łagry, Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich (ZSRR), kult jednostki - cele polityki Stalina - zbrodniczy charakter działalności Stalina <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnić przyczyny sukcesu komunistów w wojnie domowej - przedstawić skutki uprzemysłowienia i kolektywizacji rolnictwa - wymienić różne przejawy uwielbienia dla Stalina 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - daty: 1918, 1921, 1929, 1932-1933 - główne założenia komunizmu wojennego i gospodarki centralnie planowanej - założenia polityki NEP-u - dane liczbowe związane ze zbrodniczą działalnością NKWD oraz z wielką czystką <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcia: komunizm wojenny, Nowa Polityka Ekonomiczna (NEP), centralne planowanie, uprzemysłowienie, kolektywizacja, wielki głód, NKWD, wielka czystka 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - daty: 1922, 1924 <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcia: „czerwoni”, „biali”, czerwony terror, Czeka, kułacy - wpływ totalitaryzmu sowieckiego na każdą dziedzinę życia obywateli <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opisać przebieg wojny domowej w Rosji - przedstawić okoliczności powstania Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich - opisać funkcjonowanie systemu totalitarnego w ZSRR - opisać cele i metody działania NKWD 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - stronnictwa walczące z komunistami podczas wojny domowej <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - scharakteryzować etapy formowania się systemu socjalistycznego w Rosji - opisać funkcjonowanie komunizmu wojennego w Rosji - opisać przebieg procesów uprzemysłowienia i kolektywizacji rolnictwa w ZSRR 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dostrzec wpływ totalitaryzmu na funkcjonowanie społeczeństwa oraz relacje między jego członkami - ocenić system totalitarny w ZSRR
23. Odzyskanie niepodległości	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 10 XI 1918, 11 XI 1918, 10 II 1919, 20 II 1920 - postać: Ignacego Paderewskiego <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnić, co się wydarzyło 11 listopada 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - datę: 1918 - postać: Jędrzeja Moraczewskiego <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcie: Rada Regencyjna - zagrożenia wynikające z istnienia rządu Jędrzeja Moraczewskiego 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 6/7 XI 1918, 1919 - postać: Ignacego Daszyńskiego - ugrupowania rywalizujące o władzę na ziemiach polskich <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcia: Polska 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wpływ jednostki na losy państwa na przykładzie postaci Józefa Piłsudskiego <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - omówić działalność rządu Jędrzeja Moraczewskiego 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - omówić sytuację międzynarodową i jej wpływ na wydarzenia na ziemiach polskich jesienią 1918 r. - opisać działalność ugrupowań rywalizujących o władzę na ziemiach polskich

	1918 r.	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – opisać okoliczności, w jakich doszło do odrodzenia państwa polskiego – wskazać na mapie miejsca powstania pierwszych ośrodków władzy państwowej 	<p>Organizacja Wojskowa, lewica, prawica</p> <ul style="list-style-type: none"> – wpływ Józefa Piłsudskiego na uspokojenie sytuacji na ziemiach polskich <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – przedstawić okoliczności powołania rządu Ignacego Daszyńskiego 		
24. Walka o granice	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – daty: 1 XI 1918, 26 XII 1918, VI 1919, VIII 1919, VIII 1920, III 1921, V 1921 – postać: Wojciecha Korfanteo – decyzje paryskiej konferencji pokojowej w sprawie granic Polski – przyczyny powstań śląskich <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcia: Orleńskie, powstanie wielkopolskie, powstania śląskie – z czego wynikały niekorzystne decyzje konferencji pokojowej w sprawie granic Polski – czym kierowali się mieszkańcy Śląska, walcząc o przynależność tego obszaru do Polski <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wskazać na mapie decyzje terytorialne 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyniki plebiscytu w sprawie przynależności terytorialnej Śląska <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcia: wolne miasto, plebiscyt – przyczyny korzystnego dla Niemców wyniku plebiscytu – wpływ trzeciego powstania śląskiego na ostateczny kształt granicy polsko-niemieckiej na Śląsku <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – dostrzec tragizm walk prowadzonych o Lwów – wskazać na mapie obszar plebiscytowy na Śląsku – przedstawić decyzje alianckiej komisji plebiscytowej w sprawie Śląska – wskazać na mapie obszary Śląska przyznane Polsce 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – daty: I 1919, VII 1920 – wyniki plebiscytu na Warmii i Mazurach <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – trudności wynikające z realizacji zasady samostanowienia narodów na obszarze Ukrainy – przyczyny utraty przez Polskę Zaolzia oraz wyników plebiscytu na Warmii i Mazurach <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – opisać przebieg walk na obszarze Galicji w listopadzie 1918 r. – omówić przyczyny i przebieg powstania wielkopolskiego – opisać okoliczności, w jakich doszło do utraty przez Polskę Zaolzia 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – omówić stosunek państw zachodnich do granic polskich – omówić przebieg powstań śląskich – wyjaśnić, z czego wynikały negatywne relacje między Polską a Niemcami i Czechosłowacją 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – dostrzec konflikt interesów między oczekiwaniami Polaków dotyczącymi granic państwa polskiego a dążeniami narodów sąsiednich

	konferencji pokojowej w sprawie granic Polski				
25. Wojna polsko-radziecka	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - daty: 13-16 VIII 1920, III 1921 - postanowienia pokoju ryskiego <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcia: Bitwa Warszawska, Cud nad Wisłą, pokój ryski - znaczenie Bitwy Warszawskiej dla ocalenia państwowości polskiej <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wskazać na mapie ostateczne granice II Rzeczypospolitej - wymienić państwa sąsiednie będące wrogami i przyjaciółmi Polski 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - daty: IX 1920, X 1920 <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcie: bunt generała Żeligowskiego <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przedstawić przebieg i skutki Bitwy Warszawskiej - wyjaśnić przyczyny buntu gen. Żeligowskiego - wskazać na mapie teren Wileńszczyzny 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - daty: II 1919, V 1919, V 1920, III 1923 - postaci: Symona Petlury, Lucjana Żeligowskiego <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcia: Rada Obrony Państwa, apel „Ojczyzna w niebezpieczeństwie!” <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opisać sytuację panującą na Ukrainie w 1919 r. - wyjaśnić przyczyny i okoliczności wybuchu wojny między Polską a Rosją Radziecką - wskazać na mapie obszary walk w I połowie 1919 r. 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - związek między zmianą relacji z Ukrainą a przebiegiem walk między Polakami a Armią Czerwoną - na czym polegały plany polityczne komunistycznych władz radzieckich <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opisać przebieg wyprawy kijowskiej - omówić przebieg radzieckiej ofensywy w 1920 r. - dostrzec zagrożenie dla państwowości polskiej wynikające z ofensywy Armii Czerwonej - omówić okoliczności zakończenia wojny polsko-radzieckiej 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dostrzec zagrożenia dla państwa polskiego powstałe w trakcie formowania się jego granic
26. Rzeczpospolita Polska	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - datę: 17 III 1921 - postać: Stanisława Wojciechowskiego - główne założenia ustrojowe państwa polskiego w myśl Konstytucji marcowej <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcia: państwo wielonarodowe, Konstytucja marcowa, republika parlamentarna 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - najważniejsze dane statystyczne dotyczące II Rzeczypospolitej - prawa i wolności obywatelskie zagwarantowane w Konstytucji marcowej <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnić, jaki wpływ na gospodarkę miały walki prowadzone na ziemiach polskich w latach 1914-1921 - wskazać mocne i słabe 	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - daty: 1919, XI 1922, 20 XII 1922 <p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcie: traktat o ochronie mniejszości narodowych <p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - scharakteryzować strukturę narodowościową i społeczną II Rzeczypospolitej 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dostrzec różnice gospodarcze, kulturowe i społeczne utrudniające unifikację ziem polskich - scharakteryzować główne postanowienia Konstytucji marcowej i omówić wprowadzony przez nią ustrój państwa 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dostrzec zagrożenia dla integralności państwa wynikające z wielonarodowości społeczeństwa II Rzeczypospolitej

		strony ustroju II Rzeczypospolitej w myśl postanowień Konstytucji marcowej			
27. Pierwsze lata niepodległej Polski	<p>Uczeń zna: – postać: Władysława Grabskiego</p> <p>Uczeń rozumie: – pojęcie: szkoła powszechna</p>	<p>Uczeń zna: – daty: 1923</p> <p>Uczeń rozumie: – pojęcia: hiperinflacja, reformy Grabskiego, reforma walutowa, złoty polski, Bank Polski, reforma rolna</p> <p>Uczeń potrafi: – przedstawić podstawowe założenia reform Władysława Grabskiego</p>	<p>Uczeń zna: – daty: 1919, 1932 – strukturę systemu edukacji po reformie Jędrzejewiczowskiej</p> <p>Uczeń rozumie: – pojęcia: reforma Jędrzejewiczowska, emisja, parcelacja</p>	<p>Uczeń potrafi: – omówić funkcjonowanie systemu edukacji w pierwszych latach istnienia Rzeczypospolitej i po 1932 r.</p>	<p>Uczeń potrafi: – ocenić podstawowe założenia reform Władysława Grabskiego – ocenić skutki reform przeprowadzonych przez Władysława Grabskiego</p>
28. Pod rządami sanacji	<p>Uczeń zna: – daty: 12–14 V 1926, 1926–1939, 1935 – postać: Ignacego Mościckiego – przyczyny niezadowolenia ludności z sytuacji panującej w państwie polskim</p> <p>Uczeń rozumie: – pojęcia: sejmokracja, zamach majowy, autorytaryzm, sanacja</p>	<p>Uczeń rozumie: – pojęcie: Pierwszy Marszałek Polski</p> <p>Uczeń potrafi: – omówić przyczyny, przebieg i skutki zamachu majowego – wymienić grupy popierające zamach majowy i sprzeciwiające się mu</p>	<p>Uczeń zna: – okoliczności, które poprzedziły zamach majowy w Polsce</p> <p>Uczeń rozumie: – argumenty, które skłoniły Piłsudskiego do przeprowadzenia zamachu majowego</p> <p>Uczeń potrafi: – opisać sytuację panującą w państwie polskim do 1925 r. – opisać stosunek rządów sanacji do opozycji</p>	<p>Uczeń zna: – bilans ofiar starć podczas walk między stroną rządową a oddziałami wiernymi Piłsudskiemu</p> <p>Uczeń potrafi: – scharakteryzować ustrój autorytarny – porównać autorytarny sposób rządzenia z demokratycznym i totalitarnym – opisać rządy sanacji</p>	<p>Uczeń potrafi: – ocenić system autorytarny w Polsce – ocenić postać Marszałka Józefa Piłsudskiego i jego dokonania</p>
29. Polityka zagraniczna II Rzeczypospolitej	<p>Uczeń zna: – sąsiadów II Rzeczypospolitej – postanowienia układów w Rapallo i Locarno</p>	<p>Uczeń zna: – daty: 1921, 1922, 1925, 1932, 1934 – postać: Józefa Becka</p>	<p>Uczeń zna: – daty: III 1938, 2 X 1938</p> <p>Uczeń rozumie: – jaki wpływ na</p>	<p>Uczeń rozumie: – z czego wynikała niechęć Piłsudskiego do zbiorowych układów bezpieczeństwa</p>	<p>Uczeń potrafi: – dostrzec związek między agresywną polityką Hitlera a realizacją celów dyplomacji polskiej</p>

	<p>– postanowienia paktu o nieagresji z ZSRR</p> <p>Uczeń rozumie:</p> <p>– pojęcia: układ w Rapallo, układ w Locarno, pakt o nieagresji z ZSRR, deklaracja o nieagresji, polityka równowagi</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <p>– wskazać na mapie II Rzeczpospolitą i jej sąsiadów</p>	<p>Uczeń rozumie:</p> <p>– pojęcie: wojna celna</p> <p>– z czego wynikało niekorzystne położenie geopolityczne państwa polskiego w okresie międzywojennym</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <p>– wyjaśnić przyczyny wybuchu wojny celnej z Niemcami</p> <p>– wyjaśnić, w jakim celu obóz sanacji prowadził politykę równowagi</p>	<p>międzynarodową pozycję Polski miały układy w Rapallo i Locarno</p> <p>– z czego wynikała pozorna poprawa położenia międzynarodowego Polski po dojściu Hitlera do władzy w Niemczech</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <p>– przedstawić okoliczności podpisania układów w Rapallo i Locarno</p> <p>– wymienić skutki wojny celnej z Niemcami</p>	<p>Uczeń potrafi:</p> <p>– omówić stosunki dyplomatyczne Polski z sąsiadami oraz z Francją</p> <p>– opisać politykę zagraniczną obozu sanacji</p> <p>– podać przykłady łamania postanowień traktatu wersalskiego przez Niemcy i wyjaśnić ich wpływ na polską politykę</p>	<p>– ocenić politykę prowadzoną przez II Rzeczpospolitą w 1938 r.</p>
30. Problemy gospodarcze i narodowościowe	<p>Uczeń zna:</p> <p>– postać: Eugeniusza Kwiatkowskiego</p> <p>– główne mniejszości narodowe zamieszkujące II Rzeczpospolitą oraz ich liczebność</p> <p>Uczeń rozumie:</p> <p>– pojęcia: magistrała węglowa, Centralny Okręg Przemysłowy (COP)</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <p>– wskazać Gdynię na mapie</p> <p>– wskazać na mapie położenie Centralnego Okręgu Przemysłowego</p>	<p>Uczeń zna:</p> <p>– datę: 1922</p> <p>Uczeń rozumie:</p> <p>– przyczyny trudności gospodarczych państwa polskiego</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <p>– wyjaśnić przyczyny podjęcia decyzji o budowie portu w Gdyni</p>	<p>Uczeń zna:</p> <p>– daty: 1926, 1926–1933, 1926–1929, 1929–1935, 1936</p> <p>Uczeń rozumie:</p> <p>– pojęcie: Organizacja Ukraińskich Nacjonalistów (OUN)</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <p>– opisać przebieg procesu powstawania miasta i portu</p> <p>– omówić przebieg i skutki wielkiego kryzysu na ziemiach polskich</p> <p>– przedstawić działalność mniejszości ukraińskiej i żydowskiej w Polsce</p>	<p>Uczeń zna:</p> <p>– najważniejsze zakłady zlokalizowane w obrębie Centralnego Okręgu Przemysłowego</p> <p>Uczeń rozumie:</p> <p>– dlaczego przebieg wielkiego kryzysu był na ziemiach polskich dotkliwszy niż w innych krajach</p> <p>Uczeń potrafi:</p> <p>– opisać sytuację gospodarczą Polski w latach 1926–1929</p> <p>– wyjaśnić, jaki wpływ na gospodarkę polską miała budowa COP-u</p>	<p>Uczeń potrafi:</p> <p>– dostrzec wpływ istnienia portu w Gdyni i magistrali węglowej na sytuację gospodarczą państwa polskiego</p> <p>– omówić i ocenić politykę narodowościową władz II Rzeczpospolitej z punktu widzenia mniejszości ukraińskiej i żydowskiej</p>
31. Nauka i kultura II Rzeczpospolitej	<p>Uczeń potrafi:</p> <p>– dostrzec wpływ radia na życie mieszkańców Polski międzywojennej</p>	<p>Uczeń potrafi:</p> <p>– opisać rozwój kina w Polsce w okresie międzywojennym</p>	<p>Uczeń zna:</p> <p>– daty: 1895, 1924, 1926, 1932, 1938</p> <p>– postacie: Józefa Kostrzewskiego, Eugeniusza Romera, braci</p>	<p>Uczeń zna:</p> <p>– przedstawicieli polskiej literatury, sztuki oraz polskich aktorów okresu międzywojennego</p>	<p>Uczeń potrafi:</p> <p>– omówić osiągnięcia polskiej literatury okresu międzywojennego</p>

			<p>Lumière</p> <p>Uczeń rozumie: – pojęcie: szkoła lwowsko-warszawska</p> <p>Uczeń potrafi: – przedstawić dokonania wybitnych polskich naukowców</p>	<p>Uczeń rozumie: – pojęcie: Instytut Radowy</p> <p>Uczeń potrafi: – omówić działalność szkoły lwowsko-warszawskiej – omówić dokonania polskich twórców sztuki okresu międzywojennego</p>	
34. Marsz ku wojnie	<p>Uczeń zna: – daty: 1935–1939, 1937, III 1938, IX 1938, 23 VIII 1939, 25 VIII 1939 – postacie: Joachima von Ribbentropa, Wiaczesława Mołotowa – państwa będące sojusznikami Trzeciej Rzeszy – żądania Hitlera wobec Polski – postanowienia paktu Ribbentrop–Mołotow</p> <p>Uczeń rozumie: – pojęcia: <i>Anschluss</i>, układ monachijski, pakt Ribbentrop–Mołotow</p> <p>Uczeń potrafi: – przedstawić cele polityki Hitlera – wymienić państwa uczestniczące w konferencji w Monachium – wskazać na mapie terytoria opanowane przez Trzecią Rzeszę</p>	<p>Uczeń zna: – decyzję układu monachijskiego</p> <p>Uczeń rozumie: – przyczyny prowadzenia przez państwa zachodnie polityki ustępstw wobec Hitlera</p> <p>Uczeń potrafi: – wskazać na mapie okręg sudecki</p>	<p>Uczeń zna: – daty: 1935, 1936, X 1938, III 1939, IV 1939 – postać: Neville'a Chamberlaina</p> <p>Uczeń rozumie: – pojęcia: remilitaryzacja Nadrenii, oś Berlin–Rzym–Tokio</p> <p>Uczeń potrafi: – omówić kroki podejmowane przez władze Trzeciej Rzeszy w celu zniesienia „dyktatu” wersalskiego – przedstawić okoliczności, w jakich doszło do <i>Anschlussu</i> Austrii – omówić okoliczności rozpadu Czechosłowacji – przedstawić reakcję państw zachodnich na agresję Hitlera wobec Czechosłowacji</p>	<p>Uczeń rozumie: – pojęcia: pakt antykominternowski, Wehrmacht – związek między podpisaniem paktu o nieagresji między Trzecią Rzeszą i ZSRR a wybuchem II wojny światowej</p> <p>Uczeń potrafi: – wymienić etapy formowania się państw osi – wyjaśnić okoliczności konfliktu między Trzecią Rzeszą a Czechosłowacją o okręg sudecki – omówić relacje między Polską a Niemcami w pierwszych miesiącach 1939 r.</p>	<p>Uczeń potrafi: – ocenić stanowisko rządu polskiego wobec żądań Hitlera</p>